

Vedran Kraljeta

Preuzeti obiteljski biznis ili ipak još ne

U slučaju da izaberete ovu drugu alternativu, a čini se da vam je ona draža, ako vaša obitelj bude inzistirala da izaberete prvu mogućnost, pojasnite svoju odluku.

LOŠI VS. DOBRI RAZLOZI

Bude li pri tome problema kod uvjeravanja oca i članova vaše obitelji da promijene svoj pritisak da odmah po završetku studija prihvatite posao u obiteljskoj tvrtki, možete:

- navesti primjere drugih studenata s vašeg fakulteta,
- citirati profesore i stručnjake za obiteljski biznis koji preporučuju stjecanje iskustva i potvrdu autoriteta radom u drugim poduzećima,
- ukazati na eventualne loše posljedice ako se stvari ne bi odvijale po obiteljskim očekivanjima,
- ili možete reći nešto poput: "...vrlo sam blizu odluci da se odmah priključim našem obiteljskom poduzeću... Želim da znate da se pri tome u odlučivanju rukovodim onim što je dugoročno dobro za obiteljski biznis, pa moram biti potpuno uvjeren da će moja suradnju biti za poduzeće dobitak, a ne pasiva, obveza ili dug... A to mogu samo ako ću ...".

Poduprite svoju odluku i uvažavanjem dobrih, a izbjegavanjem loših razloga rada u obiteljskoj tvrtki.

LOŠI RAZLOZI/MOTIVI:

- udovoljiti roditeljima, samo zato što ih volite i poštujete, bez obzira na vlastite želje, talente i sklonosti;
- izbjeci traženje posla (pogotovo u ovo doba recesije) i spoznaju svoje tržišne pozicije i vrijednosti;
- zarađivati više na lakši način, u 'zaštićenom' krilu obitelji

Dobri razlozi/motivi:

- njegovati (i uvećavati) obiteljsku imovinu i prilike za vrijedan kreativan

život;

- spriječiti napetosti, intrige i sukobe kroz dobre, transparentne i iskrene odluke i ponašanja (uz vlastiti primjer);
- voditi i upravljati u okruženju dobrih vrijednosti s kojima ste u mijeni i skladu.

Pogotovo prikazite i argumentirajte eventualne skrivene dileme i loše posljedice ishitrenog pristupanja obiteljskom biznisu, kao što to mogu biti:

- remećenje odnosa i sukobi s pojedinim članovima iz vaše obitelji. Ovo uključuje i odnose s članovima obitelji vaših sestara. Rizik ovog faktora slabljenja obiteljskog poduzeća je značajno niži ako su pravila za promjene vlasničke strukture i politika zapošljavanja prethodno definirani u pisanoj obiteljskoj politici zapošljavanja, primanja/plaća i drugih beneficija;
- emotivne otpore i visoke tenzije nastale iz same činjenice što vjerojatno pripadate u dvije obitelji, koja svaka za sebe ima svoje potrebe i pravila pripadanja i treba ih uskladiti:
 - za obitelj porijekla (primarna; braća i sestre, roditelji, praroditelji...),
 - za obitelj koju ste sami zasnovali (supruga, djeca...).

PREGOVORI NA FORMALIZIRANOJ RAZINI

Pregovore vodite na vrlo formaliziranoj razini, da izbjegnute šarmiranje i utjecaje obiteljskih veza. Koristite se činjenicama i primjerima. Njih možete na internetu danas naći u velikom broju. A što se tiče preuzimanja vodstva obiteljskog poduzeća, preporuka je raditi s ocem na tom procesu pet godina (katkada je potrebno i više). I da otac financijski bezbrižnije ode u mirovinu, i da uspješno prenese, a vi preuzmete autoritet za vodstvo tvrtke. Da se ne dogodi kao u jednoj vrhunskoj obiteljskoj konzultantskoj tvrtki koju je otac ostavio kćeri, svježoj magistri znanosti s radnim, ali ne i managerskim iskustvom. U roku od 6 mjeseci od 20 radnika ostalo je samo troje, i tvrtka se ubrzo ugasila.

Otac je osnovao i vodi uspješnu obiteljsku kompaniju u kojoj rade još majka, dvije udane starije sestre i šest neobiteljskih zaposlenika. Ja sam pred završetkom fakulteta i po razgovorima za kućnim stolom, od mene se očekuje da nakon fakulteta počnem raditi u obiteljskoj tvrtki. Do sada sam toga bio pošteđen, osim tijekom ljetnih mjeseci. Otac želi da kasnije preuzmem i vođenje tvrtke. Mene pak privlači da vidim kako je drugdje, a opet ne bih htio razočarati oca i obitelj. Oko svega se osjećam nesigurno i podvojeno, pogotovo što sam onedavno oženjen i želim i 'svoj' novac za svoju obitelj. Što da kažem ocu? Kako da pregovaram?

D. F., Zagreb

Čini se da je vaše pitanje daleko više centrirano na dilemu oko izbora pravog vremena za priključivanje obiteljskom biznisu, nego na pitanje priključiti se ili ne. Ipak, oba su ova pitanja povezana. Za vašu odluku imate još nešto vremena i dobro je pripremiti se, zbog presudnih posljedica koje ona nosi i za vaš život i za uspjeh tvrtke. Možete izabrati priključiti se obiteljskoj tvrtki ili:

- odmah po završetku fakulteta, uz 'ljetno' ograničeno ili potpuno izostalo profesionalno iskustvo, te učenje vještina kroz rad uz mentorstvo oca, i povremene stručne seminare, ili
- nakon perioda od 3 do 5 godina, tijekom kojih ćete stjecati znanja, iskustvo te usvajati potrebne vještine i potvrđivati autoritet koji vam treba, radom i napredovanjem u drugim tvrtkama, obiteljskim i/ili neobiteljskim, poželjno u sličnoj djelatnosti.

Prioritet svakako ima dogovor u vašoj sadašnjoj obitelji, dakle s vašom suprugom o budućnosti kojoj želite pripadati i u koju želite ulagati na vama prikladan način.

Imate poslovnu situaciju za koju niste sigurni kako je riješiti?

Na najzanimljivije poslovne izazove iz obiteljskog poduzetništva naš autor Vedran Kraljeta dat će vam odgovor. E-mail: poslovnisavjetnik@ripup.hr